

ЯНГИЙҮЛ

Бу ерда шахар партия ком-
тетининг пленуми бўлиб ўтди.
Пленум қатнашчилари партия
мизининг ички ва ташқи сиёси
соҳасида тутган йўлини, бе-
йилликнинг белгилловчи тўртин-

МАШГУЛОТЛАР САВИЯСИ ОШМОҚДА

Кўп миң кишилик завод-мехнат Тошкент шаҳар партия комитети ҳафтадаги мажлисида, Лениннинг университетининг филиали, ўқитиш мактаб ва назарий семинар, жумладан, икки сессия босқичида мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда. Мажлисда мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда. Мажлисда мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда.

Завод партия комитети, цех ва бўлим партия ташкилотлари ишчи-хизматчилар, инженер-техник ходимларнинг таълим сессияси бўлиб ўтди. Мажлисда мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда. Мажлисда мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда.

Ана шу муҳим вазифаларни ҳал этишда завод коммунистлари ва партияси активистлари кўп ҳисса қўйди. Мажлисда мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда. Мажлисда мажбурий таълимнинг савиясини ошмоқда.

Бундай катта муваффақиятларга эришишда ҳужаликда ўқитиш, техникадан унумли фойдаланишни назорат қилиб бораётган, кам чиқим билан кўп маҳсулот олиш ва тежамкорлик учун курашни қизитиб юборган ҳалқ контроли группаси аъзоларининг хизмати катта бўлмоқда. Улар чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, сув таъминотини яхшилаш, сабзавот ҳосилдорлигини оширишда бошқоқ.

Ҳалқ контроли группаси аъзоларида Ш. Пирматов, М. Қурбонбоев, М. Умаров, О. Пулчиева каби жонқурлар аниқса, катта ташкилотчилик ишларини олиб боришмоқда.

Яқинда совхозда ҳалқ контроли группасининг ҳисобот сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда ҳужалик ҳалқ контроли группасининг раиси Т. Хусанов ҳисобот доклады қилди. Ана шу йиғилишда ҳалқ контроли группаси аъзоларининг самарали меҳнатлари қайд қилинди, камчиликлар бўй-рост танқид остига олинди.

Ҳисобот даврида ҳужаликда 56 марта рейд ўтказилди. Бу рейдларда ҳужаликнинг ҳамма тармоқлари қамраб олинди. Ҳалқ контроли группаси аъзолари социалистик қонунчилигини мустаҳкамлаш, резервларни қидириб топиш ва унумли моддий ресурслар ва пул маблағларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, жамият илгор усуллари билан чиқаришга кенг ёйиш, ишлаб чиқариш самардорлигини ошириш каби масалаларга эътибор беришди.

Совхоз ҳалқ контроли группасида тушган шикоят ва аризалар ўз вақтида қараб чиқилди ва тегишли чора, тадбирлар белгиланб чиқилди.

Ҳисобот йиғилиши қатнашчилари ҳалқ контроли группасининг ишчи қончилари деб топилди. Йиғилишда Ҳалқ контроли группасининг янги состави сайланди.

Қ. ТУЛЕВОВ.

Тошкент трактор заводининг муҳташам маданий саройи янада фуюшкор кўрилади. Турли хил шпорлар, сёт қатнашчилари шайнига илгир сўзлар билан аллолар кўлининг ҳусини яна ҳам очиб юборган.

Енгил кайфият билан кириб келадиган машинасоз ишчиларнинг кети узилмади. Эшик олдида зийрак турган пионер қиз ва болалар кириб келувчиларни қувноқ қарши олишди, улар кўнсага дохий Ленин сиймоси туширилган значонки қизил лентига ўраб тақиб қўйишди. Клубнинг кенгайна фойеси зумдаёқ гавжум бўлиб кетди. Тўп-тўп бўлиб туришган ишчиларнинг гурунги қизини. Қувноқ ҳазил-мутойиба, беғубор қаҳ-қаҳалар гавжум тўйхонани эслатади. Бир чекканда эса гўё бу гала-говури ошматтагандек, илгир киши ўзаро сўхбатга берибган. Уларга яқинлашиб, беахтиёр сўхбатларга қулоқ тутамиз.

— Ростини айтсам, Саша, — дейди уларнинг бири тўқчиллашиб, — қизик устиде беш йиллик уч ярим йилда бакаримиз деб социалистик мажбурийят қабул қилдик, лекин аввалига чўчи олаётимиз. Чунки, ўқитиш катта бўлди. Ишлаб чиқариш техникасининг тақомиллаштириб меҳнат унумдорлигини олти процентга оширдик. Мажбурийят олиб ишлашнинг шарофати шунақа бўлган. Уялиб қолмай, деб астойдил ишлаб экансан, янгилик ахтариб тинмай йзлаваркансан. Хуллас, бутун вужудинг билан ишга берилиб кетиб, зеринишга вақт қолмас экан.

Номин Саша деб тилга олганинг илгир сўхбатдошининг сўзини илгир кетди:

— Тўғри, айтасан, Жюни. Мақсади — иш ҳам, ҳаёт ҳам зери карди. Бирор нарсасга иктилиб ишмасанг, ишларнинг қизини қолмайди. Ҳозир бизнинг заводимиздан 40 киши ўн илгир беш йилликнинг иккинчи қавртали ҳисобига ишлабди...

Тошкент тракторсозлик, компрессор, «Чирчиксельмаш» заводларининг илгор ишчилари ўз корхоналарининг ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасида ютиб чиқиб қўлга келган кўчма Қизил байроқларини илгор оркестр садолари ва залли тўдириб ўтирган машинасозларнинг гулдўрос қарсақлари остида президиум ҳайъати ўтирган саҳнага олиб чиқилди.

Тошкент тракторсозлик, компрессор, «Чирчиксельмаш» заводларининг илгор ишчилари ўз корхоналарининг ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасида ютиб чиқиб қўлга келган кўчма Қизил байроқларини илгор оркестр садолари ва залли тўдириб ўтирган машинасозларнинг гулдўрос қарсақлари остида президиум ҳайъати ўтирган саҳнага олиб чиқилди.

Меҳнат қилмоғимиз керак. Эртанги муваффақиятимиз заманини бугун яратиб қўзғатган мақсадимизга эришамиз. Бир сўз билан айтганда биз машинасозларнинг белгилувчи йилдаги меҳнат ишорини «Новаторнинг» бугунги режиси — эртага иш нормаси бўлмоғи керак.

Минбарга «Чирчиксельмаш» заводининг илгор ишчиси, комсомол ёшлар бригадасининг аъзоси, Александр Мальясов чиқди:

— Республикамиз пахтакорлари «оқ олтин» дан мисли қўрилмаган хирмон уйдилар. — деди Тошкент трактор заводининг мастери В. Безрукова, — 4 миллион 900 минг рақами бу йил 5 миллионга айланади. Биз қишлоқ ҳужалик машинасозлари пахта усталарига ҳақиқий кўмакдош бўла оласак, бу марнинг эгаллинишига шубҳа қолмайди.

Шундан сўнг минбарга чиққан ҳар бир илгор ишчи сёт қатнашчиларини оширилган социалистик мажбурийят қабул қилиб, КПСС Марказий Комитетининг Муроматига амалий иш билан жавоб беришга даъват этди. Сўлда беш йилликни муддатидан илгари бажарган ва бажариш арасида турган илгор ишчиларга, ҳал қилувчи йилда юксак кўрсаткичларга эришган машинасозларга Бутуниттфоқ касаба союзу Марказий Совети таъсис этган «Тўққизинчи беш йиллик зарбдор» кўрак нишонин тоширилади.

Сёт қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет ҳалқига қарата Муроматига амалий иш билан жавоб бериш ҳамда Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини улкан меҳнат ютуқлари билан қутиб олган қаратилган қарор қабул қилди.

А. ИҶЛОШЕВ.

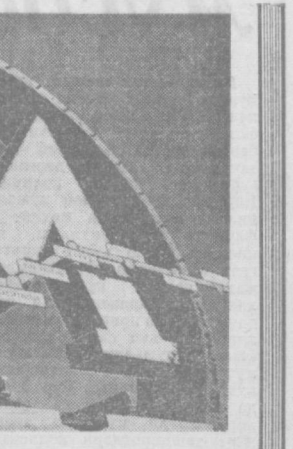
МЕТРОСОЗЛАР ВАХТАДА

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет ҳалқига қарата Муроматига, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил ҳалқ ҳужалик илгирлиги муқаддаси» қарорини бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходим-

лари Бутуниттфоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида» ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқада меҳнат унумдорлигини ўстириш сўратлари»нинг юксалтириш соҳасидаги қўшма қарорлар тўғрисида» қарорларини республикамизнинг барча меҳнаткашлари қатори Тошкент метросозлари ҳам зўр қизқиш билан қарши олдидилар. Бу тарихий ҳужжатлардан руҳланган метросозлар 1974 йил учун оширилган социалистик мажбурийят қабул қилиб, жонжон республикамиз ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик юбилейини улкан меҳнат ютуқлари билан қутиб олган учун ўзаро социалистик мусобақасида қизини бошлаб юбордилар.

Сиз ушбу сўратларда Тошкент метросининг биринчи навбати станциялари схемаси акс эттирилган эмблема, «Халқлар дўстлиги» станциясидан «Пахтакор» станциясигача тоннель қазийдиган янги ускунанинг сўнгги монтаж ишлари ҳамда ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасида қизини қиққан илгор пайвандчи Пётр Рукшинини кўриб турибсиз.

В. Таран фотолари.

Халқ назоратчилари

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози йилдан-йилга юксалиб бораётган йиллик ҳужаликлардан биридир. Утган йили ҳужалик ақли пландан ташқари юзлаб тонна сабзавот маҳсулотлари етиштирди. Чорвадорлар ҳам улкан ютуқларни қўлга киритишди. 440 тонна — ўрнига 473 тонна сўт топширилди. Ҳар бир бош соғин сизгидан 3200 ўрнига 3450 килограммдан сўт соғиб олинди.

Бундай катта муваффақиятларга эришишда ҳужаликда ўқитиш, техникадан унумли фойдаланишни назорат қилиб бораётган, кам чиқим билан кўп маҳсулот олиш ва тежамкорлик учун курашни қизитиб юборган ҳалқ контроли группаси аъзоларининг хизмати катта бўлмоқда. Улар чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш, сув таъминотини яхшилаш, сабзавот ҳосилдорлигини оширишда бошқоқ.

Ҳалқ контроли группаси аъзоларида Ш. Пирматов, М. Қурбонбоев, М. Умаров, О. Пулчиева каби жонқурлар аниқса, катта ташкилотчилик ишларини олиб боришмоқда.

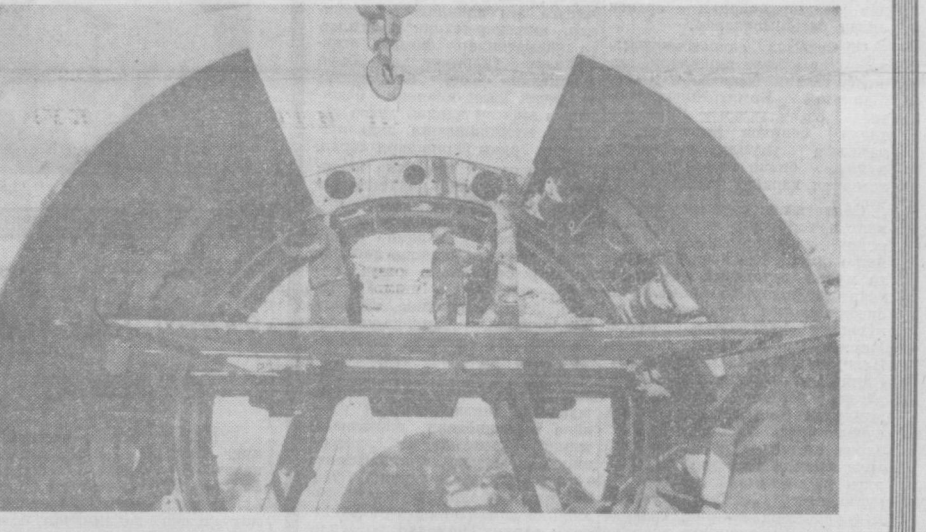
Яқинда совхозда ҳалқ контроли группасининг ҳисобот сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда ҳужалик ҳалқ контроли группасининг раиси Т. Хусанов ҳисобот доклады қилди. Ана шу йиғилишда ҳалқ контроли группаси аъзоларининг самарали меҳнатлари қайд қилинди, камчиликлар бўй-рост танқид остига олинди.

Ҳисобот даврида ҳужаликда 56 марта рейд ўтказилди. Бу рейдларда ҳужаликнинг ҳамма тармоқлари қамраб олинди. Ҳалқ контроли группаси аъзолари социалистик қонунчилигини мустаҳкамлаш, резервларни қидириб топиш ва унумли моддий ресурслар ва пул маблағларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, жамият илгор усуллари билан чиқаришга кенг ёйиш, ишлаб чиқариш самардорлигини ошириш каби масалаларга эътибор беришди.

Совхоз ҳалқ контроли группасида тушган шикоят ва аризалар ўз вақтида қараб чиқилди ва тегишли чора, тадбирлар белгиланб чиқилди.

Ҳисобот йиғилиши қатнашчилари ҳалқ контроли группасининг ишчи қончилари деб топилди. Йиғилишда Ҳалқ контроли группасининг янги состави сайланди.

Қ. ТУЛЕВОВ.

ЭРТАНГИ КҮН ПОЙДЕВОРИ

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили меҳнат галабаларига бой бўлди. Чирчиқ электрохиями комбинати коллективни фаолиятида ўнлаб илгирли ташаббуслар, тинимсиз илгирли ишлар билан йили сифатида ўчмас из қолдирди.

Дондор коллектив ўз довурига яраша оширилган социалистик мажбурийятлар қабул қилган эди. Барча ишчи ва хизматчилар, инженер-техник ходимларнинг фидонона меҳнати, ишлаб чиқаришга мунтазам партия раҳбарлиги тўғрисида социалистик мажбурийят шартлари тўла-тўғис бажарилди. Қишлоқ ҳужалик коллективлари учун ўндан олти эшелонда минерал ўғитлар етказиб берилди. Йил давомида пландан ташқари 1 миллион сўмлик янги маҳсулот реализация қилиниб, давлатга 31 миллион сўмдан зиёд соғ фойда келтирилди.

Янги, 1974 йил ҳам республикамиз меҳнаткашлари фаолиятида буюк галабалар йили бўлиб қолади. Бу йил Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳамда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ярим асрлик олтин тўйи таъинланган ишлар билан. Бу кўтүлган санани меҳнатда ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичлар билан қутиб олиш ҳарамати ўтган йилдаёқ қизини тус олди.

Чирчиқ кимёгарлари ҳал қилувчи йил партия бакаримиз арасида туриб, навбатдаги юбилей йили учун мустаҳкам пойдевор қилиш режасини тузишга киришган эдилар. Ҳар бир ишчи-хизматчи, инженер-техник ходимларнинг тақлиф ва мулоҳазалари асосида 1974 йилга мўлжалланган давлат планини ортиги билан бакаримиз имконини берувчи 330 дан ортиқ аниқ тадбирлар белгиланб чиқилди. Бу тадбирлар тўла амалга оширилса, ярим миллион сўмдан зиёд иқтисодий фойда олиш мумкин бўлади.

Янги, 1974 йил ҳам республикамиз меҳнаткашлари фаолиятида буюк галабалар йили бўлиб қолади. Бу йил Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳамда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ярим асрлик олтин тўйи таъинланган ишлар билан. Бу кўтүлган санани меҳнатда ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичлар билан қутиб олиш ҳарамати ўтган йилдаёқ қизини тус олди.

Чирчиқ кимёгарлари ҳал қилувчи йил партия бакаримиз арасида туриб, навбатдаги юбилей йили учун мустаҳкам пойдевор қилиш режасини тузишга киришган эдилар. Ҳар бир ишчи-хизматчи, инженер-техник ходимларнинг тақлиф ва мулоҳазалари асосида 1974 йилга мўлжалланган давлат планини ортиги билан бакаримиз имконини берувчи 330 дан ортиқ аниқ тадбирлар белгиланб чиқилди. Бу тадбирлар тўла амалга оширилса, ярим миллион сўмдан зиёд иқтисодий фойда олиш мумкин бўлади.

Янги, 1974 йил ҳам республикамиз меҳнаткашлари фаолиятида буюк галабалар йили бўлиб қолади. Бу йил Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳамда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ярим асрлик олтин тўйи таъинланган ишлар билан. Бу кўтүлган санани меҳнатда ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичлар билан қутиб олиш ҳарамати ўтган йилдаёқ қизини тус олди.

Чирчиқ кимёгарлари ҳал қилувчи йил партия бакаримиз арасида туриб, навбатдаги юбилей йили учун мустаҳкам пойдевор қилиш режасини тузишга киришган эдилар. Ҳар бир ишчи-хизматчи, инженер-техник ходимларнинг тақлиф ва мулоҳазалари асосида 1974 йилга мўлжалланган давлат планини ортиги билан бакаримиз имконини берувчи 330 дан ортиқ аниқ тадбирлар белгиланб чиқилди. Бу тадбирлар тўла амалга оширилса, ярим миллион сўмдан зиёд иқтисодий фойда олиш мумкин бўлади.

техник тадбирлар бўйича киришган барча тақлифлар афродича муҳома қилинди ва беш йилликнинг тўртинчи йилига мўлжалланган давлат план билан биргаликда тўла тасдиқланган. Кенгашида сўзга чиққан комбинат бош экономисти Г. Хайдарова барча цех коллективларининг мавжуд имкониятларини, ишлаб чиқариш жараёнида четда қолаётган талайгина резервлар борлигини чуқур анализ қилиб берди.

1974 йилги график бўйича ишлаб чиқаришнинг бирмунча тўхтатган ҳолда комбинатни капитал ремонт қилиш планлаштирилган. Лекин, илгор коллектив капитал ремонт ишларининг ўз вақтида бакаримизлишини таъминлаган ҳолда йиллик планда белгиланган тапшиқий-техник тадбирларни тўла амалга оширишга қарор қилди. Ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғи Г. Вургафт кенгашида шу масала бўйича алоҳида тўхталиб, ка-

питал ремонт ишлари давом этаётган вақтда белгиланган миқдорда маҳсулот ишлаб чиқаришга эришиш ҳар бир цех коллективидан алоҳида диққат, тадбиркорлик талаб этилиши таъкидланди.

Янги йил учун белгиланган тадбирларни муҳома қилишда комбинат бош инженерининг ўринбосари И. Позняков, электр-таъминот цехи бошлиғи М. Ёйчов, техника назорати бўлими бошлиғи В. Васенков, каталлизатор цехи меҳнатчи В. Филипов, ремонт-механика цехи бошлиғи С. Подоспелов, комбинат бош мухтасисси К. Рутамовлар иштирок этишди. Кенгашида сўзга чиққан бош инженер Г. Палецкий ўқитиб ўтди, янги йил планларининг муваффақиятли бажарилишини белгиланган тапшиқий-техник тадбирларнинг қанчалик тез ва аниқ бажарилишига боғлиқ. «Бугунга мўлжалланган ишчи мутлоқ эртага қолдириб мумкин эмас», — деди у. — Янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб ҳар бир тадбир ўз вақтида кам-қўстиз бажарилиши керак. Шундангина биз мўлжалланган маррани ағаллаб, республикамизнинг олтин тўйини илгор корхоналар яторида ёруғ юз билан қарши оламиз.

Белгиланган тадбирларнинг энг муҳими 1-тозалаш цехида ўрнатилган муҳома қурilmасини барвақт монтаж қилишидир. Бу қурилма корхона учун 700 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолди имконини беради. Бундан ташқари, каталлизаторнинг янги «Шап-8» турини ишлаб чиқариш теэрoқ ўзлаштирилса, йилга 10 минг сўмлик соф иқтисодий фойда олинади.

Бир сўз билан айтганда, ишлаб чиқариш кенгашида тасдиқланган тапшиқий-техник тадбирлар Чирчиқ кимёгарларининг бу йилги меҳнат ютуқлари учун хизмат қилувчи аниқ режасидир.

В. РЕВРОВ.

ЙИГИРМА ХИЛ ХИЗМАТ

Бўстонлиқ районида ўтган йили янги маҳини хизмат қўсатиш комбинати ишга туширилган эди. У аҳолига ўн беш хил хизмат қўсатарди. Қишлоқ аҳолига маҳини хизмат қўсатиш хиллари янада кўпайди. Бу ерда ҳар соатига 300 килограмм эрда қишлоқни қайта ишлайдиган цех ишга туширилди.

Бундан ташқари, поймафзалнинг янги моделларини тикши цехи ҳам ташкил этилди. Ҳозир аҳолидан қилиш поймафзалларга бюртмалар қабул қилинаптир. Янги бюртмачилар учун алоҳида моделар ўн ҳам очилди. Бу ишларнинг ҳаммаси янги йилдан жорий этилди. Йил охирига бориб янги маҳини хизмат қўсатиш хиллари кўпайди.

Ялтадаги «Массандра» комбинатининг тоннелларида узун вилоларнинг ажойиб бир коллекцияси сақланади. Шу ўнлаб хос ер ости музейида миллион-тадан кўп экспонатлар йилдан-йилга қўйилган. Қўйилган тоннелларнинг катта бўлимида турли хил шаклдаги шиша идишлар жойлаштирилган. Бу ерда де-ля-Фронтеро виносини солинган идишларда гўяда эхтиётлик билан қарашади. Коллекция Испаниядан келиб тушган шу чўмчилининг ёши 200 йилга боради.

Бу ерда «кўп яшаётган» бошқа хил идишлар ҳам бор. 1755—1848 йилларда солинган

ЕР ОСТИДАГИ МУЗЕЙ

херес, 1888 йилда солинган сапарван бор. Коллекциянинг олтин фонидан Ливандия мускат, қора, пушти мускат, бокай, латор, модера, португезлар ҳам мавжуд.

Коллекция икки марта хатарга йўлиди. Биринчи бор Қримда врангелчилар ҳужайинили қилган пайларда ер ости залларига кириладиган жойларни биллиб бўлмайдиган қилиб бериктиб ташлаган эдилар. Иккинчи марта вилопейяни гитлерчи босқинчилардан қутқаришга тўғри келди. Винопейя Ялтадан кўчириб кетилишга қарор қилинди. «Массандра» парокхонининг экинча коллекция вилоларидан 180 мингтача шишани Анапа билан Новоросийскага олиб ўтди. Завад маҳсулотининг бир қисми эса яна қўла тошлар бағридаги тоннелларда «панох» тоғди. Тоннель тоқасига комбинат байроғини ва директорнинг охири бўйруғини ҳам яширишди.

Йил Будапештда ўтказилган халқаро конкурсда катта кўчма «Гранпр» кубогини олган. Вино кейинги кўриқларда 16 та олтин ва кумуш медаль олди. Комбинат иккинчи юбилейида намоён қилган 25 хил винонинг ҳаммаси коллекцияга киритилди. Бу винолар 24 та олтин медаль ва битта кумуш медаль олган.

Коллекциянинг хизмат вази-фаси ҳам бор — виночи мутахасислар тайёрлашда шу коллекциядан фойдаланилади.

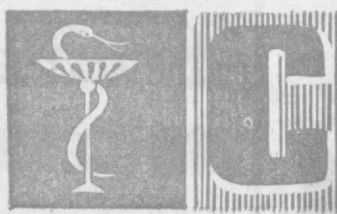
А. ЗАДУНОВ, ТАСС мухбири, Ялта.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЙУҚОЛГАН ЙУЛГА»

Газетамизнинг ўтган йил 30 ноябрь сониде юқоридан сарлажа билан бир гурупа пенсияерлар хати босилган эди. Яқинда Октябрь район илгория комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Қ. Файзиевдан шу ҳусуда жавоб олдиқ. Унда айтилишча, газетда қўсатилаган таъкидий фактлар тўла тасдиқланган.

Манон Уйғур кўчасида жойлашган 38-«Известия» мактаби олдидаги йўлқалар ва умуман шу кўчани реконструкция қилиш ишлари 1974 йили шаҳар планига киритилган. Қўчани қайта қуриш ишларини йўлэксплуатация қилиш трестининг қурувчилари амалга оширадilar. Қўчани қайта қуриш планига бошқа йўлқалар ҳам киритилган.

АЛОҚАТЛИК СОЎИНГАСИ

№

19

ЧИНИҚҚАНГА ЧАНГ ЮҚМАС

○ Совуқ сув — шифо, баданини тетик ва руҳан енгил қилади.
А. ЦЕЛЬСКИЙ.
○ Асосий шифойи нарсалар

манча булар: соф ҳаво, совуқ сув, арра ва болта.
В. Д. ПОЛЯНОВ.
○ Тобланган темир, пўлат мустаҳкам бўлади. Чиниққан

бадан соғлом бўлиб, дард кўрмайди.
И. ТАРХАНОВ.
○ «Муздай сув бадан учун

ҳам, ақл учун ҳам фойдалидир».

А. В. СУВОРОВ.
○ «Москвага келганида кўпинча Пушкин Наншон билан бирга ҳаммомга йўл олар. Ҳаммомнинг бўғонасида роса терлаб, муз солинган ваннада чўмилиб, кейин яна бўғонага кириб кетарди».
П. И. БАРТЕНЕВ.

○ «Мен умр бўйи чўмилидим, табиатдан куч олдим. Менинг ҳамюртларим эса муз ёрида чўмилишарди. Ахир бу ҳазил гап эмас. Бутун ҳужайралар жунжишга келади. Жуда фойдали нарсас».

И. П. ПАВЛОВ.

○ «40 йилдан ортиқроқ вақт мобайнида «морж»ларни, яъни,

муздай сувда чўмилишчи кишиларни кузатдим. Уларда нифарет, гипертония, атеросклероз касалликлари белгиларини учратмадим. Бу одамлар орасида 60, 70 ва ҳатто 80 ёшдагилар ҳам бор эди».

И. М. САРКИЗОВ—СЕРАЗИНИЙ.

Фойдали маслаҳатлар

○ Бош кийимсиз чанг учгани учганга ўхшаган пайтда баданини совуқ сезмасда, аммо соч дарров сезади. Совуқ соч ва унинг илдизига салбий таъсир ўтказиб тўкиб юбориши, ёни сизни бош оғрини касалига дучор қилиши мумкин.

○ Очиқ ҳавода чанг учгани чиқибганида албатта қора кўзойнакни ҳам олвинг. Уси қорда кўзингиз қамашади, пешанангиз тиришиб чекрангизда бевақт ақиллар пайдо бўлади.

○ Қишда оёқни совуқдан эҳтиёт қилиш керак. Олдин пайпоқ, сунг устидан жуи пайпоқ кийган маъқул. Пайпоқлар орасига юмшоқ қоғоз ўраворсангиз ҳам бўлади. Қоғоз совуқни ўтказмайди, иссиқни яхши сақлайди.

○ Совуқда қўл тез ёрилади, ёни дағалашади. Бунинг олдини олиш учун ҳар кун кечкурун қўлни илқ сув билан ювиб, ёлқик крем ёки глицерин суриш керак.

ЖОНГА-ЖОН ШИФОКОРЛАР

◆ ПОЯТХТНИНГ Ленин районида жойлашган 1-поликленикада ўз ишнинг моҳир усталари бўлган шифокорлар ишлашади. Уларнинг аксарияти кўп йиллик иш стажига эга.

Бу йил шифохонада тиббий хизматини янада ахшиллаш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилади. Янги бурчаклар ташкил этилади. Кишилар медицина темаларидаги фойдали маслаҳатлардан баҳраманд бўлишлари мумкин.

Суратларда: (чапда) бош врач ўринбосари Н. Махимова билан врач М. Алимова консултация пайтида. (Ўртада) лаборантлардан В. Цуркан, М. Пильничикова ва Т. Петровлар иш устида.

А. Абалин фотолари.

ҚИШ ЧИЛЛАСИ

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИГА КЎРА

ФАСЛЛАР организмга турлича таъсир кўрсатади. Баҳор фасли, масалан, кишининг баҳри-диллини оғси, ёз чилласи кишини лоҳас қилади. Куз ҳавосининг организмга таъсири унинг сергеги, совуқ ёки илқ келишига боғлиқ. Ҳар ҳолда куз фасли кишини қирчилламоқчи аста-секин мослаб боради. Опиқ пахтадан қор-совуқ келтиради. Бўрон ёки исирини совуқ кучини бир неча бор ошириб юборади. «Қирчилламоқчи», «Қиш қилдириш қайраб келади», «Тўқсон кирди», «Тўқсон чинди», «Қорасовуқ», «Хут-ют», «Аймақиз», «Лайлак қор», «Сариқ сума-лак», «Саддинок» деб киш қунари ҳисобитиб қилиб борилади. Шундай эмасми!

Албатта, совуқ организмга таъсир этади. Терининг қон томирлари қисқаради. Бинобарин, ранг оқаради. Бугдой рангли кишилар эса қорайиброқ кўринад, чунки қон қони, тери пигментлари жипсшади. Тери тонунг терисига ўхшаб, бўриб чинади, тук ва сочлар тинишпақ бўлади. Киши совуқ еганда юрак ва бўйрак томирлари ҳам қисман қисқаради. Совуқ ҳаво кўзини «қитқалаб» ёлла-тади. Худди шундай ўғарини юқори нафас йўлларида ҳам содир бўлиши мумкин. Унинг шилқил қавати қизариб «ёллашади». Натияжада йўтал (бронхит) пайдо бўлади. Агарда ўз вақтида муолажа қилинмаса, бронхит зотида жамга айланishi мумкин. У вақтда ҳарорат кескин кўтарилади, бици оғриди, йўтал кучаяди, беморнинг аҳвали оғирлашади.

Қишда маълум сабабларга биноан, организмнинг биология ҳимоя воситалари сусаяди. Шунинг учун ҳам киши осонгина бирор дардга чалиниб қолиши мумкин. Тумов, шамоллаш, бронхит, зотидажам, грипп жумласидандир.

Қишда ўз вақтида тўғри ва сифатли овқатланиш ва яна жисмоний чиниқилиш организмнинг ҳимоя воситаларини тиклайди, сақтайди. Атоқли совет меҳди олим В. Д. Полянов асосий шифобахш нарсалар деб соф ҳаво, совуқ сув, арра ва болта деб айтганда мутлақо ҳақ эди.

Қишда одада кучли, яъни калорияли овқат еилинади-ю, аммо шунга яраша ҳаракат, меҳнат қилинмайди. Қадалиб олиб, телевизор кўрсатувлари томоша қилинади, аччиқ-аччиқ чой ичилади. Бинобарин, ўтроқ киши аста-секин семира бошлади. Булар баданида биология актив моддалар (органик кислоталар, биомикроэлементлар, ферментлар, витаминлар) қамайиб кетади. Семизларда, кам-ҳаракатли кишиларда қон томирларининг барвақт қариб қолишининг (атеросклероз) боиси ҳам шундай.

Қишда кўш билан ҳам учрашиб турамиз: десақ, иссиқ соғини — учун фойдали ултра-бинафша нурлардан маҳрум бўламиз. Бу ҳолат витамин «Д» ни камситиб, қарилқининг ҳамроҳи — холестерини зиёд қилади.

Шунинг учун ҳам қишда иссиқ ва берк уйда қадалиб ўтиравермасдан очиқ ҳавода сайр қилиб юриш, кўш билан учрашш, ултрабинафша нурларига тобланиш ниҳоятда зарур ва фойдалидир.

Кучли овқатлар билан бирга ҳўл ва қуруқ мевалар, сут ва қаттиқ истеъмол этиш соғлиқ учун фойдалидир. Булар ишқорий мувозанатни сақлайди, овқатнинг ҳазм бўлишини ҳам осонлаштиради.

Қишда эрталаб ишга нонуштасиз кетиб

бўлмайди. Жуда бўлмаса, бир пиёла иссиқ сут, кофе ёки ширгурунч об олиш керак.

Қорни тўқ ва ҳаракатдаги киши совуқ емайди.

Эсингизда бўлса керак. Насриддин Афанди шох амри билан бир кечани қишда, том устида ўтказиш керак эди. Доно афанди тонг отгунча туника думалатиб чиқади, эрталаб омон-эсон нардондан тушиб келади.

Совуқда, очиқ ҳавода қолиб кетиш организмдан жуда кўп энергия талаб қилади. Биз бунинг «совуқ йалаб кетди» деймиз. Чунки, тери қотиб қолади, бадан эса хийла хипчалашади. Ёзда иссиқ ҳаводан одам танаси қизси-са, қишда одам танасидан ҳаво исийди. Бир ярим йилдони Тошкент аҳолиси пойтахт ҳавосини бир ярим градус исити олишини биласизми?

Вадиастлар совуққа бардош беролмайдилар. Улардан баъзилари кўчада «утиб қо-лино», бирор аъзоларини совуққа олдириб қўйишлари мумкин. Аммо, эрталабгача қо-либ кетиб, тарашадек қотиб қолиши ҳеч гап эмас. Орамизда совуқдан бурканиб, иссиқ сув билан ювиниб ва иссиқ уйда қадалиб ўти-радиганлар ҳам йўқ эмас. Аммо, ҳеч нима бўлмагандек совуқ сувда ювиниб, қор бўронга аралашиб юрадиганлар ҳам бор. Ёринчи-лар ҳўшчақчақ, рангдор, пишқ, соғлом тан соҳибларидир.

Ухлайдиган хонада ҳаво иссиб кетса (22—24°) киши кислород танқислигига учрайд, нотинч ухлайди. Совуқроқ хонада (14—16°) эса ўпка чуқур-чуқур нафас олади, киши узок уйкута кетади.

Ота-боболарини айвонда қишлаганлар. Қўраги очиқ яхтак билан юмуш қилганлар. Қирчилламоқчи қишда сувга шўнғиб олувчи кексалар бўлган. Ўзбек «морж»ларидан пенс-ионер Аҳмад Қорабоев бундай дейди: «одам табиятга тулқ — мослашган деб бўлмайди. Баъзан кишилар иссиқ ва совуққа бирдан кў-никмай шомоллашади, тумов бўлишади, грипп билан оғришади, турли касалга чалинишади. «Морж» бўлиш — шундай хасталиклардан асрайди. Мен «морж» бўлганимдан бери ша-моллаш, ёки грипп нималгини билмайман».

Русларнинг иссиқ ҳаммомда ювиниб, су-пурги билан танани савалаб, сунг қорға ёки сувга шўнғиб чиқиш оdatлари бор. Париж-ликлар Петр I нинг аскарларини қаҳратон совуқда Сена дарёсида баралла чўмилтаёт-ганларини кўриб, ёқаларини ушлаган экан-лар. А. Суворов, Л. Толстой, И. Репин, И. Павлов, Г. Жуков ва бошқа донгдор кишилар ҳам қишда совуқ сувда чўмилишга оdatлан-ган эдилар.

Қашмирликларнинг ўша Хинд тоифаси муз тағидаги сувга шўнғиди, ўртача 120 йил умр кўради. Аёллари 50—60 ёшда ҳам хўш-бичим ва гўзал кўринад.

Совуқда ўрганиш, чиниқиш фазилати ҳақи-да широкларда совет олим Сергизов—Сера-зинийга мурожаат қиламиз. Совуққа чиниқиш, сунг «муздай сувда чўмилиш барча оғир ка-салликлардан даф этиб, кишига узок умр ато қилади», дейди у.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,

«Саломатлик»нинг штатсиз бўлим муди-ри, медицина фанлари кандидати.

◆ Сихат-салома т а н к
учун турт миллион сўм
◆ Санаторий йил бўйи
ишлайди ◆ Кавказ, Трус-
ковецининг оромбахш зо-
наларида комбинат учун
пансионатлар.

ЗАФАР қўнган ўтган аза-
мат йил оламийлик метал-
лурларга ҳам қатта қувонч
сахш этди. Алқойиб меҳнат са-
марасидан ҳамма мамнун.
«Бунда бизнинг ҳам муносиб
улушимиз бор», — дейишмоқ-
да комбинат шифокорлари
фахр билан!

Чиндан ҳам Олмалик қон-ме-
таллургия комбинатида метал-
лурлар саломатлигини мустаҳ-
камлаш борасида мақтаса арзи-
гулик ишлар амалга оширил-
моқда. Меҳнат шартини ях-
шилаш ва уларнинг саломатли-
гини муҳофаза қилиш мақсади-
да шу беш йилликда турт мил-
лион сўм ажратилди.

Ҳа, тиббий хизматлар учун
иманиш керак бўлса, ҳамма—
ҳаммаси мухайб қилинайтир.
Ўтган йил бошда Тошкент де-
гизининг шундай ёнгинасида
корхона металлургияларнинг юз
кишига мулклаганган ёнги дам
олиш базаси очилган эди. Ора-
дан сал ўтмай тоғ ёнбағрида
яна бир шундай даргоҳ қури-
лиши бошланди.

Ҳозир комбинат ҳузурида
алоҳида санаторий-профилак-
торий ҳам ишлаб турибди. Ҳар

СОЦИАЛИСТИК ЧИРЧИК шахри ўзининг медицина шаҳарчасига эга. Яқинда унинг қуноғига яна бир йилрик дорихона қўшилди.

Суратда: дорн тайёрловчи Л. Тасимова буюртирилган дорн-дармонларни кўздан кечирмоқда.

О. Левак фотоси.

ШИФОБАХШ ДАРГОҲ

Йили сўлим баҳор, олтин ёз ой-
ларида бу ер ўзгача чирой касб
этади. Янгидан барпо этилаёт-
ган дендропаркда жойлашган
шифохонанинг ён-атрофи яшл
хёбонлар билан қуршалган.

Эндилкида бу ер бироз тор-
лиқ қилиб қолди. Ўринлар со-
нини ошириш мақсадида унинг
саҳни деярли икки баробарга
кенгайтирилган бўлди. Бу тадбир
амалга ошган шифохонада 250
киши ўз саломатлигини мустаҳ-
камлаши мумкин.

Даволаш корпуси ҳам дид
билан янҳолланган. Ҳар бири
икки ўринли палаталарга замо-
навий мебеллар, телевизор қў-
йилган. Физиотерапия кабинети,
бальнеология бўлими киши-
лар ихтиёрида. Спорт шаҳарча-
си билан сув бассейни учун эса
алоҳида майдон ажратилган.

Булар-ку, корхона медицина-
санитария қисмига қарашли
шифохоналар. Республика ми-
дан ташқарида ҳам комбинат
ўзининг соғломлаштириш обь-
ектларига эга. Уларда ўтган
йилнинг ўзига турт мингга яқин

ишчи-хизматчи саломатлигини
мустаҳкамлаб қайтди.

Комбинат маъмурияти касаба
союз ташкилоти билан яна бир
ҳайрли ишга қўл урди: метал-
лурлар учун мамлакатимиз-
нинг қурутбоп районларида
янги пансионатлар қурилиши
бошлаб юборилди. Кавказда,
Трусковецининг оромбахш зона-
ларида санаторий ва пансионат-
лар ишга тушди. Москва ян-
гида ҳам комбинат шифохонаси
очилди. Булар учун бир мил-
лион сўмлик маблағ сарфлана-
ди.

Дарҳақиқат, корхона ўзининг
шифохона ва санаторийлар
комплексига эга бўлиб қолди.
Полклиника, ўнга яқин со-
ломлаштириш пункти, стацио-
нар, пархез бўлими ҳам комби-
нат ихтиёрида.

Уларда тиббий хизматини та-
ғин ҳам яхшилаш, даволашнинг
илгор усул ва методларини
қўллаш юзасидан кўрилган
тадбирлар кишини қувонтиради.
Олмалик қон-металлургия
комбинатининг катта коллекти-
ви янги 1974 йилга яхши ният
билан қадам қўйди. Тўнқизин-
чи беш йилдининг — туртинчи
аниқловчи йилни ҳам ёруғ юз
билан якунлаш учун маҳкам
бел болаган, металлурлар си-
ҳат-саломаатлигини кўз-қўлоқ
бўлиб турган шифокорларнинг
мақсадлари улуг. Улар билим,
тажриба ва маҳоратларини иш-
га солиб, ўз бурчларини сид-
қидилан адо этаверадилар, ме-
таллурлар ҳурмат-иззатини
қозонаверадилар.

А. АЛИЕВ.

НОРДОН МЕВА ВА ТИШ

Одатда тишини дур-
га, садафга ўхшатиша-
ди. Тишининг садафдан
чиroyли ва соғлом
бўлганлиги нима етсн!
Шурдай экан, тишини
қандай қилиб яхши ас-
раш мумкин бўлади?

Стоматология тари-
хидан маълумки, тиш-
ни даволатиш учун
келган кишиларни

Бунинг қарангин, нор-

врач уч группага аж-
ратади. Бировларга
оватдан сунг озгини
тиш порошоти ёки
паста билан тозалаш
ни, бошқаларга оғзини
сув билан чайқатиш,
униччи кишига эса ов-
қатдан кейин нордон
мева ейиш тавсия
этилади.

Бунинг қарангин, нор-

дон мева тишларни
худди садафдек ярқи-
раб тураверилишига ва
касалга чалинмасли-
кига ёрдам берар экан.
Сабоби, нордон мева
ёйилганда сулак без-
лари кўп ажралиб чи-
қади. Чунки, сулак
овқат қолдиқларини
эритиб юборади!

Акса уриш, гарчи ғайри-ихти-
ёрий равишда келадиган табиий
хўлат бўлса-да, одоб юзасидан
илочи борча уни тутиб қо-
лишга ёки секириб ўтишга
тиришиш керак.

Х. АБДУЛЛАЕВ.

Республикада хизмат кўр-
сатган врач.

ТИББИЙ

ҲИҚМАТЛАР

ДОКТОР, мен жуда тез
семириб кетяпман, қан-
дай маслаҳат берасиз?
— Ҳар кун бир неча соат
қурилишда ишланг.

— Офарин, қурилиш эркан-
ларининг иши — эриман юбора-
ман...

МАШХУР рус шифокори
Г. А. Захариндан сўради-
лар:

— Марҳамат қилиб, бизга
тўшунтириб бериш, нима учун
бизни кишилар тез-тез шамол-
лайдилар?

— Ким яхши уқламаса аса-
би бузилади, кишининг асаби
бузилса эти увишади, ки-
минг эти увишса шамоллайди,
— деб жавоб берибди буюк ши-
фокор.

ШИФОКОР шифокорга:
Касаллигининг учдан бир
қисмига ёмон пазандалар са-
баб бўлади, мен шунга амин-
ман.
— Фиррингизга қўшилиман,
аммо беморларнинг қолган уч-
дан икки қисмига яхши пазан-
далар сабаб бўлади.

БЕМОР дўстига:
Қон босимим ошиб кетиб-
ди, врачлар сериуқат овқат та-
всия этишяпти.
— Ундай бўлса ошхоналарда
овқатланиш, шолғом, туруп, пи-
ё — доҳлаганингизга тоғила-
ди, — дебди беморнинг дўсти.

ДИОГЕН катта бочка ичида
ёйишомат қилар экан.
Унинг бадани иссиқ-совуққа чи-
ниққан экан. Бир кун Искандар
Зулқарнайин Диогенини элерат
қилибди-да:

— Буюринг, нима хизматин-
гиз бор? — деб сўрабди.
— Битта — у ҳам бўлса, на-
ри тур, кўшини тўсма, — деб-
ди Диоген.

Шунда Искандар:
— Агар мен Искандар бўл-
маганимда эди, Диоген бўлиш-
ни истар эдим, — деган экан.

КАДИМИЙ Юнонистонда
бир доно совуқ қунари
ҳам кийинмасдан юрар экан.

Бир кун ундан:
— Сиз совуқ емайсизми? —
деб сўрашибди.

— Сенинг юзинг совуқ емай-
димми? — сўрабди ўз навбатида
доно.

— Йўқ, менинг баданим ба-
мисоли сенинг юзингдек — со-
вуқни сезмайди, — жавоб бе-
рибди доно.

БИР минкроб бошқа минкроб-
ни учратиб:

— Мазанг йўқ кўринад, ни-
ма бўлди, — деб сўрабди.
— Нарн тур, мента пеницил-
лин тенкан, — деб жавоб бе-
рибди бемор минкроб.

АКСИРИШ ЗАРАРЛИМИ?

АГАР бирор кишидан «Акс-
сирин нима, унинг фойда-
зарари бори?» деб сўраб ко-
лисиз, анинг бир гап айтолмас-

лиги мумкин. Хўш, аксирини
нима ўзи?

Одатда, бурун бўшлиғида йи-
лганга сувоқлик ва шунингдек

турли хил кимёвий, ҳидли мо-
далар буруннинг шилқик парда-
сига таъсир этса, одам аксир-
ади. Мустаҳкамлар тили билан
айтади, аксирини бурун бўш-
лигининг шу таъсир остида ин-
тиқини аралаш рўй берадиган
ҳаво чиқини ҳолатидир.

Аксани қайтариш жуда қи-

йин. Акса урилганда ҳаво бу-
рун бўшлиғига таъсир этган
моддаларни шилқик билан таш-
қари чиқариб юборади. Шунда
киши аччиқ етсн тортсди.

Аксирини, организмни ташқи
зарарлардан муҳофаза қилувчи
рефлекс бўлиб, у (агар акси-
рувчи соғлом бўлса), асосан

бошқалар учун зарарсиз. Аммо,
аксирининг бошқа хили ҳам
бор. У грипп, юқори нафас йўл-
ларининг яллиғланиш, қаттиқ
тумов каби касалликларнинг
белгисидир. Бу касалликларда
буруннинг шилқик пардаси ши-
шади, бемор хил билмайди, иш-
тахаси йўқолади.

Бундай пайтларда бемор ги-
гисна қондаларига қаттиқ амал
қилиш, оғзини дастурмола ёки
қўз билан бериктан ҳолда чет-
га қараб аксирини унутмасли-
ги керак. Чунки, киши акси-
рганда туфук зарралари билан
бирга ҳавога касал тарқатувчи
микроблар ҳам сачратади.

Акса уриш, гарчи ғайри-ихти-
ёрий равишда келадиган табиий
хўлат бўлса-да, одоб юзасидан
илочи борча уни тутиб қо-
лишга ёки секириб ўтишга
тиришиш керак.

Х. АБДУЛЛАЕВ.
Республикада хизмат кўр-
сатган врач.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Дехқонларнинг савдо хизматига бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондириш уларга янада намунали хизмат кўрсатиш раёонимиз матлубот жамияти ходимларининг муҳим вазифасидир.

Ҳейинги йилларда меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатиш даражаси бизда анча ортди. Қол-

хозларда саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи кўплаб магазинлар ишга туширилди, уларда савдонинг қулай форма ва усуллари жорий этилди. Райондаги магазинларнинг асосий қисми ўз ўзига хизмат кўрсатишга ўтказилди. Ўтган йил район хўжаликларидан ўнга

КАЛИНИН РАЙОН МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИНИНГ РАИСИ НЕЪМАТ ОХУНОВ БИЛАН СУХБАТ

йили янги магазин ишга туширилди, 20 тадан ортиқ магазин қайта реконструкция қилинди. Чакана товар обороти плани ошириб бажарилди. Пиландан ташқари 520 минг сўмдан ортиқ кенг истеъмол моллари сотилди. Сабзавот, мева, картошка, туҳум ва жуни тайёрлаш планлари ҳам анча ошириб адо этилди. Тайёрловчилар ҳар йилги мул ва сифатли савзавот маҳсулотлари тайёрлаб, мамлакатимизнинг чекка ўлка меҳнаткашларига етказиб берилар.

Савдо ходимлари айниқса савзавот йилгим-терими кунларида дехқонларга намунали хизмат кўрсатдилар. Дала шийонларида кўчма дўконлар китоб ва саноат моллари билан савдо қилинди. Қишлоқ аҳолиси эҳтиёжи ҳисобида олинган ҳолда кўплаб уй-руғор буюмлари, телевизор, ҳолодильник, кир ювиш машиналари ва бошқа ҳар кунлик эҳтиёж учун зарур бўлган товарлар етказиб берилди.

Умумий оватланиш тармоқларида ҳам савдо хизмати кўрсатиш анча яхшиланди. Қошқов, совхозларда янги ошоналар ишга тушди, эскиларни реконструкция қилинди. Ошоналарда хўрақдаларнинг талаб ва истаклари асосида иш юритилиб, таомларнинг маза-ли бўлиши учун ҳаракат қилинди. Умумий оватланиш тармоғи директори ўзфари, усташ ошпазлардан А. Эшмухамедов, С. Саидов ўртокларнинг ошоналарининг, уларда таомлар сифати

ни яхшилаш йўлидаги хизматлари катта.

Савдо ва умумий оватланиш тармоғида кадрлар малакасини оширишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Кўплаб савдо ходимлари олий ва ўрта махсус ўқув юртиларида сирдан таълим олмоқда.

Жумладан, Мавлуда Кучқорова совет савдоси айлониши, таърибали савдо ходими, таъкилотчи раҳбар. У салкам йигирма йилдан бери савдо ишида. Сотувчиликдан мутахассис даражасига ўзининг билимдонлиги, таъкилотчилиги ва таъкилотчилиги билан кўтарилди. Сельпога қарашли магазинларнинг қарийб ҳаммаси ўз ўзига хизмат қилиш усулига ўтказилган. Бу ерда билим, ҳурмат-эътиборли ходимлар кўп. Меҳнат Қизил Байроқ орденли М. Умарова, ҳурматли сотувчилардан Р. Машрабхўжаев, Н. Нигматуллаев, Х. Файзиев, З. Саъдуллаев, М. Исмоиловлар шулар жумласига кирди.

Ўтган йили район марказида «Нилуфар» савдо маркази ишга туширилди. Универмаг ҳам ўз ўзига хизмат қилиш асосида ишлаб, ўтган йили пиландан ташқари 90,5 минг сўмлик саноат ва уй-руғор буюмлари сотди. Бу йил пиландан ташқари 200 минг сўмликдан ортиқ кенг истеъмол моллари сотишга қарор қилди.

Келес масивда қўйчиликни ривожлантираётган чўпонларга савдо хизмати кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Қишнинг

шу совуқ кунларида ҳам чўпонлар зарур кийим-кечак, озиқ-овқат ва саноат моллари билан таъминланмоқда. Массивдаги магазинлар директори Н. Каримов, сотувчилардан С. Солиқов, М. Абдувоҳидов ўртоклар чўл баҳодирларга намунали савдо хизмати кўрсатишга.

КПСС Марказий Комитетининг Мурожаати матлубот жамияти ходимлари ўртасида муҳожирани қилиб, янги режалар белгилаб олинди. Бу йил пиландан ташқари аҳолига 350 минг сўмдан ортиқ кенг истеъмол моллари етказиб берилди.

СУРАТЛАРДА: (чапда) Навоний номли колхозда янги ишга туширилган савдо моллари магазини сотувчиси М. Шарифова, (Ўртада) «Нилуфар» савдо маркази ходимларидан А. Одибеков, М. Раҳматуллаева, Д. Иброҳимовлар.

Н. Тўраев фотолари.

МУЗИКАЛИ КЎРИК

Улуғ совет оиласида Мангу ёруғ пешонанг сенинг, Мангу ёруғ масканим маним,

Ўзбекистон, Ватаним маним. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотида лауреати, Абдулла Ориповнинг «Ўзбекистон» қасидасидаги бу мисралар Тошкентдаги М. Горький номи 90-ўрта мактаб «Ширин» қизлар ансамбли китроқчиллари томонидан ҳорда кироқ этилган. «Еш гвардия» театрининг муҳташам биносида қарсақлар лангаб кетди.

Яқинда Тошкент шаҳар, Октябрь район мактаблари бадий ҳаваскорларининг саруви республикамиз ва Ўзбекистон Компартияси ташкил тегсан кунининг 50 йилгига олдидан ўтказилган «Ойнат баҳрам» муваффақиятлари яънланди. Ушбу ҳафта — жўрдада 50 га кўра «Еш гвардия» хор, бадий ҳаваскорлик тўғрисидаги катта таърихлар иштирок этидилар. 236 мактабнинг ёш раққоси кироқ этган «Катта ўйин» ҳам, 102 мактаб ўқувчилари кироқ этган «Юлдузли наҳамонлар» қўшиғи ҳам, 120 мактаб ўқувчилари кироқ этган «Она ер» ишери ҳам, 19 мактаб хори коллегия томонидан қўйилган «Беш баҳор» хори ҳам, ҳамма ҳаммаси пионер ва комсомол ёшларнинг адабиёт, санъатта ҳавас иштироки ўсиб бораётганидан дарах бериб турибди.

— Республика миқёсида ўтказилган «Санат байрам» га, — дейди Октябрь район халқ маориф бўлимининг мудири, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи А. Саидхўжаев, яна ҳам пухта таъғирлар кўришмиш, «кўповоли хори»лар ҳамда коллектив раққослар икросига алоҳида эътибор беришмиш зарур.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

ШУНАҚАСИ ХАМ БЎЛАДИ

Голландиядаги Лейден университетининг профессори, машҳур врач Бургаве бадавлат бир зодагондан мактуб олди. Мактубда зодагон ўзини асаб касаллигидан ҳалос этишни олимдан илтимос қилди. Бургаве дарҳол жавоб хати ёзиб, «Менин олимга аравасиз, хизматкорсиз, фақат лев келасиз, деб шарт қўйибди.

Зодагон лев йўлга чиқиб, бир неча кун дегадла профессорнинг ҳузурига кириб келди. Унинг йўл давомида бутун овқати ёнғон, мева-чева бўлди, дуч келган жойда ётиб ухлад. Шу тариқа унинг касаллиги ўз-ўзидан йўқолган эди.

Машҳур немис врач Гүфеланд ўзини олдидан ҳамкасбларига васият қилди:

— Жаноблар, мен ҳаёт билан хайрлашманман, аммо ёруғ дучеда уч буюк шифокорни қолдириб кетмоқдаман.

Йилганлар орасида жонланмиш пайдо бўлди. Ётуқ шоғирларнинг ҳар бири ҳоир менин номини атаса керак, деб уйланди. Аммо, Гүфеланд ҳеч ким уйламаган гапни айтди.

— Ўлар — сут, ҳаракат, пархез.

Дунё хабарлари

СОВЕТ—КУБА ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

ГАВАНА, 14 январь. (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Куба революцияси галабасининг 15 йилгига нишонладиган йилда ватанимизга келади. Биз Куба ва бутун Латин Америкаси учун тарихий бўлган воқеани партияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги самийи ва тўла ҳурмат муносабатларини янада мустаҳкамлашни аниқлаб, мустақиллик билан кутмоқдамиз, деди Куба енгил саноат ми-

нистри Нора Фромета ТАСС мухбири билан суҳбатда.

Улуғ Ленин мамлакат халқининг раҳбари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бу муносабатларни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшди, деди у. Бу унинг пролетар интернационализи ленинча принципларини амалга ошириш учун, халқларимиз ўртасида ўзаро фойдали ҳамкорликни ўрнатish учун оғишмай кураш олиб бораётганининг ёрқин йўринишидир.

ФАХМИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ҚОҲИРА, 14 январь. (ТАСС) Миср Араб Республикасининг ташқи ишлар министри Исмоил Фахми кеча Асвода мактубот вакидларига қўйилганларини айтди: ҳозирги вақтда Миср ва бошқа араб мамлакатлари ўз дўшманига қарши олиб бораётган кураш Исроилни араблардан босиб олинган ҳамма ерлардан ўз қўлиларини олиб чиқиб истишга мажбур этишга ва йўлдан арабларга тегишли қисмининг овоз қилишга эришишга, шунингдек бутун Яқин Шарқ таъинининг сиёсий бартараф этиш вақтида фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқ-

ларини қайта тиклашга қаратилган.

Миср Яқин Шарқ таъинининг бир томонлама ҳал қилишни рад этди, чунки бу — барча араб мамлакатларининг муштарак ишлари, деб таъкидлади у.

Миср яна шунга ҳам асосланди, қўшнларини ўзаро чекитириш, ҳавфсизлик кенгашининг 328, 339 ва 340-резолюцияларини ҳамда ўт очини тўхлатиш тўғрисида битимга рой қилиш ҳақида Исроил билан Миср томонлари 101-милметрда имзолаган ҳужжат иккинчи бандини бажаришнинг фақат бир қисмидир.

ФИРДАВСИЙ НОМИДАГИ МУКО-ФОТЛАР БЕРИЛАДИГАН БЎЛДИ

ТЕХРОН, 14 январь. (ТАСС). Икки Эрон олимга ва икки совет олимга Фирдавсий номидаги мукофот берилмайдиган бўлди. Буюк форс-тожик шоири номидаги мукофотнинг беришчи Совет Эрон қўшма комитетининг бутун бу ерда таъмин бўлган маълумоти шу ҳақда қарор қабул қилинди. Маълумки СССР шарқшунослик институтининг директори Б. Ф. Рабуров ва Эрон маданият масалалари олий кенгашининг бош котиби, Техрон университетининг профессори З. Сафарислик қилдилар.

Бу мукофот иккала мамлакат ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатилганининг 50 йилгига нишонлаш юзасидан таъсис этилган бўлиб, иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга қўмаклашувчи фан, адабиёт ва санъат соҳасидаги ёнғ кўла қўринган асарлар учун СССР ва Эрон граждандарига икки йилда бир марта берилди.

Ленинград Давлат эрмита-

жнинг директори академик Б. Б. Пиотровский-Занавказе ва Эрон халқлари қадимий маданияти соҳасидаги тадқиқотчилар учун, Тошкент Давлат университетининг проректори профессор Ш. Ш. Шомурзаев ва тожик ва форс адабиётини омалаштиришдаги ҳамда шу соҳада мутахассислар тайёрлашдаги хизматлари учун, Эрон саройи министрилик маданият масалалари кенгашининг раиси, М. В. Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг фахрий доктори, Паҳлавий илмий кутубхонасининг директори Ш. Шафо — адабиёт ва тил соҳасидаги Эрон меросини тўлаш ва омалаштириш соҳасидаги иш учун, таъинли форс ёзувчиси ва филолог, Эрон адабиёт ва санъат академиясининг президенти, «Сухан» журналининг шоири П. Н. Хонлари — форс адабиёти ва тили соҳасида қўнган илмий ҳиссаси учун Фирдавсий номидаги мукофотнинг лауреатлари бўдилар.

бига сотилган. Бундан ташқари, Раймоннинг отаси ўли учун клубдан ҳар ойда 62 фунтдан олиб турилган рози бўлган.

Эринбурглик ишсиз шахтёр Билл Макгуртней дарвозани аниқ нишонга олиш билан машҳур бўлган 15 яшар ўғли Филлисун кимга сотишни билмай кўп сарсон бўлди. Бир клуб Макгуртнейга 1000 фунт таъинли этган. Аммо у ўғлини бошқа клубга — «Бест Бромвич Альбон»га сотган. Макгурт клуб ота учун 82 фунт стерлинг ойлик белгиланган.

Матбуотнинг ёзишча, клубларга сотилган бирор бола ҳам мактабларда ўқимайди. Ёш футболчиларнинг аксарияти эртадан кечгача кунини клубда ўтказди. Хўжайнлар эса уларни аёвсиз эксплуатация қилдилар, стадионларни тозалашга, ахлатлар ташинишга ва бошқа «флос» ишларни бажаришга мажбур этидилар. Ваҳоланки, бундай ишлар ёпи улуғ профессионал спортчилар вазифасига кирмайди.

«Советский спорт» газетасидан).

ФАРЗАНД БАҲОСИ НЕЧА СЎМ

Бу саволни айтишлик, Лондондаги «Ковент гарден» саҳнасида қўйилган замонавий, кўпчили спектаклида эшитмасиз. Асло! Бу ерда гап, кўпчили нарсалар ҳусусида бормайпти.

— Сэр, ўғлингиз Жиммининг баҳоси неча сўм?

— 5 минг фунт.

— Йўс-е, эндигина 14 ёшга кирган бўлса...

— Нима қилибди!

— Розиман. Шундай қилиб, хоним ва жентлменлар, ўн тўрт ёшли дарвозабон, Жимми Гордон сотилган.

Унинг дастлабки баҳоси 5 минг фунт. Ким ортинча ҳақ тўлайди? Бир, икки...

Бу ерда бирон нарсаси шунчаки, ўйлаб чиқарилган эмас. Мана Гарбий Германияда чинадига «Шпорт иллюстрир» журналининг бераётганувоҳлигини.

Англия ўқувчилари терма

командаси дарвозабони Жимми Гордон эндигина 14 ёшга тўлганида отаси савзавот сотишни бир чеккаги йиғиштириб қўйиб (савдо-сотиқ ишлари унга аризмас чой-чага келтиради), савзавот ўрнига нурдидасини тўлатишга аҳд қилди. Кейинчалик у ўз қилмиши ҳусусида заҳархандалик билан шундай дейди: «Ўн олти клуб ўғлимни ўзинини қилиб олишга иккинчи боз эди. Уларнинг 14 таси баринчи лнга командаларидир! Ҳатто айримлар мени ийриб қўйиб, ўз клублари билан шартномага имзо чектириб олишга уриниб ҳам қўришди. Соддаликни қаранг, тўсатдан мени маст қилибди! Бунинг учун қанчадан-қанча виски қўйиб ташлашмади, дейсиз. Қўйибти нима бўлди? Жимминини «Блекпул»га сотдим. «Блекпул» жўлжалимдагини тўлади».

Мўлжалдангис неча сўм экани-

ни юқорида келтириб ўтдик. Бу ҳақдаги хабарларини фақат ФРГ журналидан ўқимасиз! Шу кеча-кундузда Англиядаги профессионал спортда аниқланган ҳамда натта жанжалга сабаб бўлган ҳозирги замон спортда кул савдосининг фойдалилиги ҳақида мактубда қўнган материаллар босилмоқда. Унда профессионал спорт ҳужайинларининг кирдикорлари шунингдек, талантли болаларини футбол қўлигига сотиб, бунинг натижасида онла ташвинини ози-қўпини енгиллаштиришга мажбур бўлаётган ота-оналарнинг оғир қисмати баён этилди.

Чунончи, яқинда Англия матбуотида қўрибга қолган мана бу далилларга эътибор беринг.

Мактаблар терма командаси капитани 15 ёшлик Раймонд Прайс отаси томонидан кўпчиликлан машҳур «Арсенал» клу-

ВИСЛА дарёсининг ҳар иккала қирғоғи ҳамда уни ўзаро боғловчи қўриқлар Варшаванин хуснига хуси қўшади, уни янада жозибдор қилиб кўрсатади. Ундаги суратда қис Польша Халқ Республикаси пойтахтидаги «Театр майдони» акс эттирилган. Мамлакатга меҳмон бўлиб келган ҳар бир киши қўлида қилиқ ушлаган қиз ҳайкали олдида бир зум тўхталиб ўтади. Бу варшавалик галаба худ-ЦАФ—ТАСС фотолари.

ВИСЛА дарёсининг ҳар иккала қирғоғи ҳамда уни ўзаро боғловчи қўриқлар Варшаванин хуснига хуси қўшади, уни янада жозибдор қилиб кўрсатади. Ундаги суратда қис Польша Халқ Республикаси пойтахтидаги «Театр майдони» акс эттирилган. Мамлакатга меҳмон бўлиб келган ҳар бир киши қўлида қилиқ ушлаган қиз ҳайкали олдида бир зум тўхталиб ўтади. Бу варшавалик галаба худ-ЦАФ—ТАСС фотолари.

Спорт

НОНА ГАПРИНДАШВИЛИ— СССР ЧЕМПИОНИ

Ўн йиллик танаффусдан сўнг СССР биринчилиги учун ўтказилган чемпионатда яна иштирок этган жаҳон чемпиони Нона Гаприндашвили аjoyиб муваффақиятини қўлга киритди. У Ўзбекистонда ўтказилган чемпионатда 19 иккинчи ўрин ва СССР чемпионати унвони ва олтин медалга сазовор бўлди.

Аёл шахматчилар ўртасида ўтказилган бу чемпионатда бошқа спортчилар ҳам ўзларини кўрсатдилар. Мусобақада 13,5 очко тўплаган Марта Шуль иккинчи ўрни ва кумуш медалга, Нина Медяникова учинчи ўрни ва бронза медалга эга бўлди.

ЁШЛАР ТУРНИРИ

Киев шаҳрида ўтказилган пионерлар саройлари шахматчиларининг Бутунитифок турнири низолига етди. Унда Тошкентдаги В. И. Ленин номи пионерлар саройи ёш шахматчилари ҳам иштирок этиб, Староволь, Днепродзержинск, Запорожье шаҳарлари пионерлар саройлари командаларининг ордига қолдирилган ва ярим финалда тўртинчи ўринни эгалладилар.

Шахсий мусобақаларда эса Р. Зиёвудинов ва Н. Айдаровлар беш иккинчи ўрин ва учинчи тахталарда пешадамликни қўлга киритдилар.

БАЛАНД МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

Қарағанданин «Октябрь» спорт саройида баландликка сакраш бўйича Бутунитифок мусобақаларининг иккинчи тури бошланди. Маълумки, бу мусобақанин биринчи тури Тошкентда бўлган эди.

Биринчи кўп мусобақасида Олмаота физкультура институтининг студенти М. Фролов икки метр 16 сантиметр баландликка сакраб Қозғистон ССР нинг янги рекордини қўйди. Олимпиада чемпиони Ю. Тармак ва Минск шаҳридан келган спортчи А. Григорьев икки метр 14 сантиметрлик нуқтадан ошиб ўтдилар.

Мусобақанин иккинчи кунинда ҳам юксак натижага эришган М. Фролов турнир совриннига сазовор бўлди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ВА Эълонлар

ВИРНИЧ ПРОГРАММА. 12.30—

МОСКВА. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.05 — Миллионлар ленинча университети. 19.20 — Ўн минут музика. 19.30 — «Ахборот», 19.45 — Эстрада концерти. 20.30 — «Ахборот», 20.50 — Оламга савҳат. 22.00 — МОСКВА. «Ванг», 22.30 — Хоккей: «ДИНАМО» (Москва) — ЦСКА. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 12.35 — МОСКВА. 18.20 — КОНЦЕРТ. 17.10 — Янгиликлар. 17.20 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 17.30 — Фан олами. 18.20 — Янгира, баним. 18.50 — Телеочерк. 19.20 — Шахмат. 19.50 — Музика ҳақида суҳбат. 20.50 — Пулат қандай тоблани (бадий фильмининг 2-серияси). 22.00 — ТОШКЕНТ. «Синхат-саломатлик». 22.30 — Сизнинг уй адресингиз (бадий фильм), УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 20.20 — Классик музика саҳифалари. 21.00 — Портлатилган дўзах (бадий фильм).

ТЕАТР

НАВОНИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/1 да Спартак (кечурун), 17/1 да Травната (кечурун), 18/1 да Кармен.

ХАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/1 да Парвоз (кечурун), 17/1 да Тарих тилга кирди (кечурун), 18/1 да Абу Райхон Беруний (кечурун).

МУҚИМИН НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/1 да Қонли тўй (кечурун), 17/1 да Умарлар (кечурун), 18/1 да Жумагул (кечурун).

КИНО

Севги аномалияси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛИНИНГ», «ЧАНКА» (куфот соатларда), «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛИ. ГИ», «СПУТНИК», «САНЪАТ САРОНИ» (кудуз ва кечурун).

Ҳаводиги саргузаштлар (куфот соатларда), Йўлдош чиновини — «КОМСОМЛ 30 ЙИЛИНИ» (кудуз ва кечурун).

Шлестердаги аjoyиб дамлар — «ДРУЖБА» (куфот соатларда).

Мозандарон шери — Г. УЛОМ номи (кудуз ва кечурун).

Сангам — С. РАХИМОВ номи (кудуз ва кечурун).

Қонли тош — «МИР» (кудуз ва кечурун).

Қора лала — А. НАВОНИ (кудуз ва кечурун).

Садонат — «КҲҚА» (кудуз ва кечурун).

Эр хотинининг уруши — «ЭЗ. БЕКИСТОН» (кудуз ва кечурун).

Тоғлар чорлайди — «СПУТНИК» (10.00, 12.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

19, 20 январда

„ЁШ ҚАЛБЛАР“

цирк коллективининг хайрлашув гастроллари.

ТОМОШЛАР СОАТ 47.30 ДА БОШЛАНДИ

Шанба кунлари томошалар соат 15.00 ва 17.30 да бошла.

Яншанба кунлари томошалар соат 12.30, 15.00, 17.30 да бошланди.

Тошкент «Цирк саҳнада» коллективлари дирекциясига 1, 2 класс шиферлари ва ҳисоб-китоб бўлимининг бухгалтер

К Е Р А К

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район икросия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Матлубот жамиятлари Тошкент область союзининг правлениси, парти ва классва союз ташкилотлари модина, техника ташкиоти ва транспорт бўлимининг бошлиги

Николай Степанович ИОНКИНИНГ

вафот этганини билдириб, марҳумнинг онасига чуқур таъзия изҳор этидилар.

Бизнинг АДРЕС: